

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Howard Baker že na delu v Beli hiši — Jutri zvečer bo Reagan govoril po televiziji — Robert Gates ne bo direktor CIA

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je bivši republikanski senator Howard Baker nadomestil Donalda Regana kot vodja Ronald Reaganovega štaba v Beli hiši. Reagan je podal svojo ostavko, ki jo je predsednik takoj sprejel, takoj potem pa imenoval Bakerja, ki uživa splošno spoštovanje na kapitolskem hribu, čeprav pripada sredinski struji v republikanski stranki in so torej nekateri konservativci zadržani. Baker ima nalogo, vrniti Reaganu in njegovi administraciji ugled, izgubljen zaradi iransko-contra zadeve. Tako je Baker v svojem prvem uradnem sestanku z novinarji dejal, da je Reagan zelo na tekočem in pripravljen za intenzivno delo. Towerjeva komisija je bila namreč Reagana kritizirala zaradi njegove pasivnosti pri opravljanju njegovih predsedniških dolžnosti. Temu vtisu, ki je precej razširjen tudi med javnostjo, skuša Baker napraviti konec.

Jutri, v sredo, zvečer ob 9. uri bo Reagan govoril po televiziji ameriški javnosti o svoji reakciji na poročilo Towerjeve komisije. Mnogi Reaganovi prijatelji in svetovalci ga skušajo prepričati o politični nuji, da prizna svojo osebno krivdo za napačno iransko pobudo, a se predsednik upira. Reagan nima navede, da prizna osebne napake. Kljub temu je Baker dejal, da bo predsednikov govor jutri zvečer »sijajen« in da bo imel zelo pozitiven učinek.

Včeraj je Robert M. Gates obvestil Belo hišo, da noče več postati direktor CIA. Po odstopu dosedanjega direktorja Williama J. Caseyja, je bil Reagan imenoval Gatesa, dolgoletnega uslužbenca CIA za novega direktorja. Gatesovo imenovanje pa je bilo odvisno od senatnega potrdila, ko so ga pa senatorji zasliševali, so nastala težavna vprašanja glede Gatesove vloge v izvajanju iranske pobude in stikov CIA z nikaragveškimi gverilci. Ker je bil Gates takrat Caseyjeva desna roka v CIA, so nekateri senatorji dvomili v njegovo primernost in so obljubljali dolgotrajna zasliševanja.

Dejstvo je torej, da je postal Gates, ki je sicer splošno cenjen zaradi njegovih poklicnih sposobnosti, novo politično breme za Regana. Gates je to spoznal in se umaknil. Sedaj pa je nastala zopet nova težava, ker so nekateri možni kandidati za direktorja CIA že vnaprej imenovanje odklonili. Med njimi je npr. sam bivši sen. John Tower. Kot kaže po zadnjih poročilih, bo na to mesto imenovan sedanji direktor FBI William Webster.

ZDA pozdravile najnovejšo pobudo Mihaila Gorbačova o umiku vseh misilov srednjega dometa iz evropskega prostora

WASHINGTON, D.C. — Preteklo sredo je sovjetski voditelj Mihail Gorbačov predlagal umik vseh misilov srednjega dometa iz evropskega prostora. Gre za misile, katerih glave lahko nosijo jedrske bombe. Razlika v Gorbačovovem predlogu od prejšnjih je v tem, da tokrat Gorbačov ni povezal sporazuma o umiku teh misilov z ameriško ustavitvijo nadaljnega raziskovanja o tkim. strateški obrambni iniciativi oz. »star wars«. Sovjetska pobuda je presenetila ameriško in tudi zahodnoevropske vlade. Prvi korak je bil, da bodo pogajalci ZDA in ZSSR, ki sestanejo v Ženevi in se pogajajo o raznih razorožitvenih načrtih, podaljšali sedanjo rundo teh pogajanj, da obravnavajo Gorba-

čovovo pobudo.

Čeprav so ZDA in tudi vlade mnogih NATO držav pobudo pozdravili, privatno izražajo pomisleke. Ako bi Sovjeti in ZDA res umaknili misile srednjega dometa iz evropskega prostora, bi potem imeli Sovjeti ogromno premoč v konvencionalnem t.j. jedrskem orožju v Evropi. NATO države dobro vedo, da bi ne mogli vojaško uspešno kljubovati sovjetskemu napadu, tudi ne, če bi v taki vojni sodelovale ameriške bojne enote, nastanjene v raznih NATO državah. Radi tega, pričakovati je, da bodo pogajanja o najnovejši pobudi Gorbačova dolgotrajna in mučna.

Nekateri opazovalci ameriških političnih razmer menijo, da bo Reaganova administracija bolj pripravljena pristati na kako kompromisno rešitev problema nenehnega jedrskega oboroževanja zaradi domačih političnih težav. V zadnjih dveh letih svojega predsednikovanja, menijo, naj bi Reagan iskal večji uspeh v zunanji politiki, obsejnejši sporazum z ZSSR o omejitvi jedrske oborožitve bi mu v njegovih očeh morda obetal tak uspeh.

— **Kratke vesti** —

Peking, Ki. — Državni tajnik George Shultz je na 6-dnevnem uradnem obisku v tej državi. Sprejemajo ga najvišji kitajski državniški. Shultz je izrazil zaskrbljenost zaradi nedavne kampanje zoper liberalce in rekel, da bi to utegnilo škodovati odnosom med ZDA in Kitajsko. Kitajci pravijo, da nameravajo nadaljevati z gospodarskimi reformami in da še vedno želijo poglobljati stike na tem področju z ZDA in drugimi zahodnimi državami.

Wellington, N.Z. — Včeraj je močan potres prizadel severni del te dežele. Porušeni je veliko hiš, mostov in drugih objektov, ranjenih pa je 25 oseb. Zaenkrat reševalci niso zabeležili nobenih smrtnih primerov. Potres je bil najmočnejši v zadnjih 20 letih.

Rim, It. — Danes bo podala svojo ostavko vlada Bettina Craxija. Tako bodo začela pogajanja o ustanovitvi nove vlade, ki bo pa kar 46. v povojni italijanski zgodovini.

Melbourne, Avstra. — Danes bo v Avstralijo na uraden tridnevni obisk prispel sovjetski zunanji minister Edvard Ševardnadze. Njegov obisk je nadaljevanje sovjetske diplomatske ofenzive na južnem Pacifiku. Po obisku v Avstraliji bo Ševardnadze obiskal Indonezijo.

Tehran, Iran — Iranci trdijo, da so začeli z novo ofenzivo v okolici iraškega mesta Basra. Čeprav trdijo Iranci, da so njih enote napredovale več kilometrov, Iranci pravijo, da so napad odbili, pri tem pa uničili tri iranske divizije.

Manila, Fi. — Preteklo sredo je predsednica Corazon Aquino dejala, da bo pomilostila vsakega komunističnega gverilca, ki bo oddal svoje orožje v naslednjih šestih mesecih. Predstavnik komunistov je dejal, da gre za »podkupnino« in da bodo gverilci — menda jih je okrog 23.000 — nadaljevali boj.

Pariz, Fra. — Preteklo soboto je porota v tem mestu obsodila libanonskega terorista-morilca Georgesu Ibrahimu Abdullaha na dosmrtno ječo kljub temu, da je bil državni tožilec zaprosil za milejšo kazen, češ da bi stroga kazen lahko vodila do novih terorističnih napadov s strani Abdullahovih pajdašev.

Iz Clevelanda in okolice

Koncert nocoj —

Nocoj ob 7.30 bo v Main Classroom Bldg. Clevelandske državne univerze na E. 22. St. in Chester Ave. nastopil violinist Miha Pogačnik. Vstopnine ni. Vabljeni!

Zajtrk DNIJ pri Sv. Vidu —

V nedeljo, 8. marca, bo v avditoriju pri Sv. Vidu vsakoletni zajtrk Društva Najsv. Imena pri Sv. Vidu. Serviranje zajtrkov bo od 8. zj. do 1. pop. Vstopnice so po \$3.50 za odrasle, \$1.50 pa za otroke do 12. leta. Vstopnice boste lahko dobili pri vhodu. Pridite!

Novi grobovi

Marija Kacijan

Umrla je 79 let stara Marija Kacijan, sestrična Milice Gumsey in Marije Melaher. Pogreb je bil iz Zak pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave., včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Louis Modic

V sredo, 25. feb., je v Lake County Memorial West bolnišnici po dolgi bolezni umrl 85 let stari Louis Modic z 21171 Lake Shore Blvd., rojen v Velikih Blokah pri Rakeku, Slovenija, od koder je prišel v ZDA l. 1921, mož Frances, roj. Komar (stanujoča v Slov. domu za ostarele), oče Lillian Bratina, 2-krat stari oče, brat Primosha, Josepha, Matta, Johna (vsi pok. v Clevelandu) in Tomaža (pok. v Jug.), zaposlen pri Fisher Body na Coit Rd. več kot 30 let, do svoje upokojitve, član ADZ št. 12, SNPJ št. 126, Kluba upokojencev v Euclidu, pred leti pa je služil kot član direktorija SDD na Recher Ave. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. danes, 3. marca, v cerkev Marije Vnebovzete dop. ob 9., od tam na pokopališče Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Rose Fox

Na domu svoje sestre Anne Karlinger v Euclidu je po dolgi bolezni umrla 80 let stara Rose Fox z N. Ridge Rd. v Madisonu, Ohio, kjer je živela 36 let, rojena Zupancic v Clevelandu, vdova po Charlesu, sestre Hermine Zupancic in Freda, teta Richarda Karlingerja (Kalif.) in Freda Zupancica ml., zaposlena kot šivilja pri Richman Bros. 15 let, do svoje upokojitve. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda v ponedeljek, 2. marca, s sv. mašo v cerkvi sv. Viljema. Položena k večnemu počitku je bila na pokopališču Perry Township Park.

MZA vabi na sestanek —

Misijonska Znamkarska Akcija vabi na sestanek, ki bo to nedeljo, 8. marca, po križevem potu, to je ob 3. uri popoldne pod staro cerkvijo pri Mariji Vnebovzeti. Prijatelji misijonov iskreno vabljeni!

Zanimivo je bilo —

Preteklo soboto popoldne sta v Baragovem domu govorila o trenutnem položaju v Sloveniji in SFRJ ter o nalogah politične emigracije g. Vinko Levstik iz Gorice in dr. Peter Urbanc iz Toronta. Po govorih so v debato posegli mnogi poslušalci. Tekst g. Levstikovega govora objavljamo v današnji izdaji. Sestanek je spretno vodil g. Jože Melaher.

Odličen uspeh —

Preteklo nedeljo je bilo vsakoletno srnjakovo kosilo, ki ga sponzorira fara Marija Vnebovzeta v korist Slovenskega doma za ostarele. Letos je bilo kosilo v SDD na Waterloo Rd. in je bil odziv sijajen. Serviranih je bilo več kot 600 kosil. Posebno pohvalo zaslužijo gospodinje in dekleta, ki so imele polne roke dela tako v kuhinji kot pri postrežbi.

Slov. šola tudi uspela —

Preteklo nedeljo je imela Slov. šola pri Sv. Vidu kosilo v avditoriju. Tudi tu je bil odziv javnosti zelo velik.

Glasbena Matica vabi —

Pevski zbor Glasbena Matica vabi na svoj spomladanski koncert z večerjo in plesom, ki bo 21. marca v SND na St. Clair Ave. Vstopnice imajo člani zbora, ali pa lahko pokličete Johna Vatovca na 621-7151 do 4.30 pop. med tednom, na 524-4053 pa zvečer in ob sobotah in nedeljah.

Primorski klub praznuje —

Letos praznuje Primorski klub svojo 10-letnico. V soboto, 28. marca, vabi primorske in druge rojake na večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave. Igral bo Al Novak orkester. Za vstopnice lahko pokličete tajnico na 831-1954 ali predsednika na 256-8904.

Ribje večerje pri Sv. Vidu —

Očetovski klub pri Sv. Vidu vas bo postregel z ribjo večerjo vsak petek v postu, razen na veliki petek. Večerje bodo na razpolago od 4. do 7. zvečer. Pridite!

VREME

Spremenljivo oblačno in vetrovno danes, z možnostjo nalletavanja snega. Najvišja temperatura okoli 37° F. Deloma sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 39° F. V četrtek pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 46° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 17 Tuesday, March 3, 1987

Reforma ameriške dobrodelnosti

Predsedniku Ronaldu Reaganu njegovi politični, pa tudi drugi, nasprotniki radi očitajo, da nima smisla in posluha za revne in uboge ljudi v tej deželi. Navajajo med drugim, da je občutno znižal federalna sredstva za financiranje dobrodelnosti, kar angleško imenujejo welfare. Očitki so upravičeni, toda administracija se izgovarja, da se po sedanjem sistemu podpiranja revežev razmečejo visoke vsote denarja, ne da bi prišel v dobro resnično potrebnim revnim ljudem, temveč se troši za obsežni birokratski aparat, korupcijo in široko podpiranje »revežev«, ki v resnici niso nobeni reveži, temveč izkoriščevalci javnih podpor.

Nimam namena s tem pisanjem braniti Reagana pred očitki, da mu je bolj pri srcu dobrobit bogatih ljudi kot pa siromakov, a navedbe strokovnjakov dobrodelnosti, da so bili v zadnjem času izdatki za obširni welfare sistem velika potrata federalnih sredstev pove svoje; in da je zaradi tega dejstva temeljita reforma tega sistema nujno potrebna. S problemom revežev so se obširno pečali tudi katoliški škofje v pastirskem pismu »Economic Justice For All« in tudi predlagali izdatnejšo podporo revežem iz javnih sredstev v taki izmeri, da se bo ščitilo njihovo dostojanstvo (dignity) in ohranjal dostojen način življenja. Niso se pa škofje spustili v formuliranje kakega podrobnejšega načrta za kako izdatno reformo welfare sistema (vsaj jaz nisem kaj takega zasledil) in s tem opustili enega najvažnejših problemov v skrbi za revne ljudi, za katerih dobrobit se pismo v prvi vrsti zavzema.

Izgleda, da je pomanjkljivost škofovskega pastoralna na tem, da ga izpolni Reaganova administracija sama. In sicer izpolni na način, ki je vreden našega komentarja. Seveda bo imel pri izdelavi in potrditvi vladnega načrta veliko besedo kongres, in bodo pri njega obravnavi imeli škofje lepo priložnost zastaviti svoj vpliv na welfare zakonodajo in jasno izpovedati svoje stališče s podrobnimi detajli, ki jih v pismu ni najti.

Povojna zgodovina okrog reforme welfare sistema beleži doslej dva poskusa, od katerih nobeden ni uspel. Za časa Nixonove administracije je Daniel Patrick Moynihan izdelal načrt za spremembo l. 1969, pa je v kongresu propadel. Isti avtor je pod predsedstvom Carterja sestavil nov predlog (Program for Better Jobs and Income, 1977), ki pa tudi ni uspel. Oba elaborata slonita na principih sedaj veljavnega sistema o podpori revežev, med tem ko ima načrt, o katerem bomo sedaj govorili, popolnoma nov, drugačen prijem celotne welfare zadeve.

Reaganov koncept reševanja revščine je izdelal Charles Hobbs, predstojnik Office of Policy Development. Njegov izdelek zavrača možnost uspešne reforme po zgledu tradicionalnih shem in vzorcev, zgrajenih na centralističnih, standardiziranih statutih. Odklanja idejo naj vsak prejemnik, brez ozira na to, v kakšnem pomanjkanju se nahaja in v kateri državi živi, dobiva enako javno podporo. Povsem nasprotuje kakršnemu koli standardu plačevanja dobrodelnih prispevkov, ki si sedaj v veljavi.

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O. - Razveseljivo je, da je g. Tone Žakelj po dolgem času molka slednjič le stopil izza kulise, pomočil v črnilo pero in začel pisati. Njegovo pisanje pred leti je bilo zanimivo, gotovo bo zanimivo tudi sedaj.

S Tonetom se osebno že dolgo let pozna, blago dušo ima v telesu, zato upam, da ne bo zamere, če mu iz njegovega pisanja tu pa tam ocvrek izmaknem in ga za priboljšek mojimi drobtinicami primešam.

Da je Tone majhne postave pa talentiran mož, to sem vedel, nisem pa vedel, da ima pod lobanjo v oblasti toliko tujih jezikov, kot se je sam izdal v dopisu »O potrebi znanja tujih jezikov«. V dopisu pripoveduje, da so leta 1963 potovali v Jugoslavijo, na Danskem pristali, in ker je bilo časa več kakor zadosti, se je skupina odločila — bila je ravno nedelja —, da zadosti svoji verski dolžnosti, zato so začeli povpraševati mimoidoče, kje bi bila katoliška cerkev.

Povpraševali so po angleško, nemško, italijansko, tudi po slovensko, pa živ krst jih ni razumel. Jaz se čudim, zelo čudim, da se Tone ni znašel in povprašal po srbsko — saj je vendar bil polstoletje Jugoslovan in vsaj tisočkrat slišal: »Govori srbsko, da te razume celi svet.« Pozabil je seveda na to.

Ne daleč nazaj sem bral v Družini, kako je dekle potožilo prijatelju, da ji je hudo, ker mora njen fant v Srbiji vojsko služiti. Prijatelj jo je tolažil nekako takole: Ne jokaj, kmalu bo doma in bomo šli lahko v restavracije in gostilne tukaj v Ljubljani in se s postrežniki s pomočjo tvojega fanta po srbsko sporazumevali.

V istem dopisu je naš Tone omenil to, kar slišiš vsepodsod, da bodo demokraciji prihodnje leto Reaganovo zunanjo politiko na glavo postavili.

Namesto tega predlaga na stotine majhnih, gibčnih programov za različne vrste revežev v različnih državah in krajih, ki naj se poskusno uvedejo v čim širšem obsegu. Na podlagi dobljenih rezultatov o njih praktični vrednosti se bodo programi modificirali in dokončno vpeljali. Izvajajo pa naj te programe krajevni činitelji, npr. lokalne dobrodelne organizacije, bratska društva, soseščine in zlasti tudi cerkvene karitativne ustanove; vse te institucije najbolj od blizu poznajo pomoči potrebne reveže v svojem območju, vedo za način, kako jim najbolj uspešno priskočiti na pomoč in jih po možnosti izpeljati iz pomanjkanja v samovdrževanje s federalnim denarjem ob sodelovanju krajevne skupnosti (community).

Temu piscu se zdi načrt, ki ga tehnično ne bo prav lahko izvesti, vendarle zelo priporočljiv, ker celotno akcijo decentralizira, do neke mere odpravi potratno birokracijo in federalni denar najbolj smotrno in uspešno porabi. Namesto celih legij dobro plačanih uradnikov, bodo za reveže skrbeli krajevni voditelji dobrodelnih ustanov in organizacij ter njihovi zavzeti karitativni delavci. Na ta način bo tudi odgovornost za zadovoljivo lajšanje revščine v svojem okraju padla — ne na uradnike — na krajevne činitelje, katerih odgovorno nalogo bodo nadzirali državni in morda tudi federalni zastopniki.

Celotni welfare sistem se bo iz centrale premaknil z uporabo gibljivih planov na deželo in v krajevne mestne četrti; v tem je videti njegovo odliko. Upati smemo, da bodo ta načrt skrbno proučili tudi katoliški škofje in s tem dopolnili v znatni meri svojo skrb za ameriške reveže, izraženo v pastoralu Economic Justice for All.

To vsi vemo, saj so z glasnim šumom pričeli. Daj, da ko bo Reaganova politika na glavi stala, da ne bi njihova v močvirju obtičala. Še vedno je lažje na glavi stoječega na noge postaviti, kakor pa nekoga iz močvirja izvleči. To ve vsaka glava in ni treba, da bi bila kako izbrušena.

V januarski številki Slovenske države, v uvodniškem članku, se tudi berejo vrstice: »Slovenski narod je že vsa povojna leta, kot pred njo, preračunano žrtev mnogovrstnega srbskega imperializma... (...) Poleg vsega tega pa je srbski imperializem našel še nov način, novo sredstvo, s katerim slabi slovensko narodno rast in to je: načrtno naseljevanje Srbov in pripadnikov drugih narodov Jugo-Slavije v Sloveniji. S pomočjo in, seveda, s popolnim odobravanjem slovenskih komunističnih oblastnikov... (...) Po zanesljivih podatkih je danes v Sloveniji že nad dvestopetdeset tisoč tujcev, južnjakov, in to ne več kot sezonski delavci, gostje, pač pa že kot pravi gospodarji.«

Moj komentar gornjemu: Verjamem, kar pisec pove v prvih stavkih, verjeti pa ne morem, da je že v Sloveniji za stalno priseljenih 250.000 neslovencev. To ne sme biti resnica. Že 100.000 priseljenec v Sloveniji je zadostno seme, da bomo Slovenci na začetku tretjega tisočletja izgubili svoje narodno obličje. Bomo kakor so danes Korošci — na svoji lastni zemlji se bomo — oz. se bodo — borili za svoj materin jezik. Žalostno se sliši, pa vse karte tako kažejo, da bo do tega prišlo.

V velikem številu (proti mojemu pričakovanju) smo se farani župnije Marije Vnebovzete na nedeljo, 18. januarja, zbrali v šolski dvorani, da podamo ob navzočnosti škofovega odposlanca, svoje predloge

in želje glede nastavitve novega župnika. Naš dosedanji, č.g. Viktor N. Tomc, je dopolnil svoja leta in bo odšel v zasluženi pokoj.

Sam škofov namestnik, č.g. Edward Luca, se je čudil številu navzočih in za tolikšno zanimanje. Dobil in odnesel je menda dober vtis. Toliko nas Slovencev, razen o velikih praznikih, ne pride ob nedeljah k slovenski maši. Osebno sem usta držal skupaj, so se pa drugi z lepimi besedami oglašali. Največ se je slišalo, naj bo novi duhovni gospod več obeh jezikov, angleškega in slovenskega, ter da naj bo Slovenec tudi po mišljenju. Dalje, naj bo dozorel in izkušen, so pravili nekateri, drugi spet pa so želeli mladeniča. Padle so besede, naj dobimo poleg novega župnika še mladega pomočnika oz. kaplana, ki bo zavzel za mladino, za otroke ter dekleški in fantovski naraščaj.

Bili smo ravno kakor tisti Ribničan, ki je kupil uro budilko, za darilo pa bi bil rad dobil majhno zapestno urico.

Škofov odposlanec nas je vlijudno potisnil nazaj. Rekel je, da le župnija, ki ima nad 2000 živih duš, lahko vpraša za dva duhovnika. Tako smo videli, da smo farani Marije Vnebovzete številčno zlezli nazaj in naj bomo zadovoljni z enim nastavljenim duhovnikom; menda pa lahko dobimo to, da eden ali drugi pri nas gostuje. Duhovnikov primanjkuje torej, naj bomo zadovoljni z enim.

Izbirali smo (ne poimensko), kakor se izbirajo na trgu hruške ob dobri sadni letini. Ob zaključku je č.g. Luca obljubil, da bodo upoštevane naše želje, sicer v kolikor bo pač mogoče. Ko tole pišem, še ni v javnosti znano ime novega župnika, v škofiji pa je slišati, da je že odločeno. Menda naš dosedanji župnik zapusti z aprilom, tako bomo z novim župnikom peli a l e l u j a.

Povedali smo, kakšen naj bo naš novi pastir. Novi »pastir« bo pa nam povedal, kakšnih ovc si želi.

J. P.

Opozorilo glede privatnih pokojninskih skladov

Washington, D.C. — Poslovni časopis "Wall Street Journal" je pred kratkim opozoril vse uslužbence, ki imajo pri podjetjih poseben pokojninski sklad, na spremembe tozadevnih predpisov v novem davčnem zakonu. Po tem novem davčnem zakonu bodo imeli uslužbenci polno pravico do pokojnine po petih letih službe pri istem podjetju. Doslej je bilo deset let. Toda če kdo menja službo tudi po petih letih, bo vendar nekoliko prikrajšan na svoji pokojnini, zato ni pametno prevečkrat menjati službo. Z vsakim menjanjem službenega mesta se nekoliko zmanjša višina pokojnine pri podjetju.

Ameriška Domovina
je Vaš list!

L. P.

Kuga ob koncu 20. stoletja

Ko primerjamo bolezen AIDS s kugo, ki je v preteklosti večkrat razsajala po svetu, ne mislim na razširjenost obeh pojavov, ampak na čustveno reakcijo, ki spremlja take epidemije. Kuga je zajela cela mesta in zaradi nje je umiralo ogromno ljudi, ker ni bilo pravega poznanja boleznin in načinov njenega širjenja.

Ko govorimo o AIDS-u, pa vemo, da gre za precej točno določeno bolezen, o kateri je znano, kako se prenaša, kako se je lahko izogibamo in kdo so tisti, ki so ji najbolj podvrženi; vemo tudi, da AIDS-a ni mogoče zdraviti.

Kljub tem razlikam je nastala pred AIDS-om panika kot pred kugo: tisk je vsak dan poln novic o boleznin in o reakcijah posameznikov in skupin. Beremo o zdravstvenem osebju, ki noče zdraviti okuženih oseb, o pomožnem osebju v bolnišnicah, ki noče prati perila, če je na zdravljenju pacient, o vrtcih, v katerih nočejo sprejeti otrok, ki imajo bolne starše; na dan prihajajo predlogi o »lazareti«, v katere bi bilo treba zapreti vse seropozitivne osebe...

Ali ni prav tako kot v srednjem veku, ko se je kje pojavila kuga? Zanimiva je novica, da je m. Terezije iz Kalkute odprla samostan v New Yorku zato, da bi njene sestre stregle pacientom z AIDS-om, katere druge zdravstvene ustanove zavračajo. Ob takih novicah se vsiljuje vprašanje, kakšna je v resnici razlika med razvitim in nerazvitim svetom.

AIDS je bolezen, ki se je pojavila pred nekaj leti in takoj dosegla veliko razširjenost. Gre za infekcijo s posebnim virusom, ki ga danes imenujemo HIV (Human immunodeficiency virus). Kot ime pove, ta

virus prizadene celice imunskega sistema in s tem izpostavi bolnika najrazličnejšim okužbam in nekaterim vrstam raka.

V zadnjih časih odkrivajo nove viruse, ki povročajo vsi isto bolezen. Največ takih virusov odkrivajo v Afriki, kjer so zlasti razširjeni med opicami. Brez dvoma so za nenadno in hitro razširitev boleznin krivi še drugi dejavniki kot sprostitev navad in razvad na spolnem področju, pomanjkanje higijene med uživalci mamil, morda tudi splošno okuženje ozračja.

Bolezen AIDS se je v zadnjih letih hitro razširila po vsem svetu; zajela je predvsem nekatere skupine ljudi: toksikomane, homoseksualce ter take, ki pogosto menjajo spolne partnerje; AIDS so dobili nekateri tudi vsled transfuzije okužene krvi in otroci ob rojstvu, če je bila mati okužena. Druge vrste okužbe niso znane, zato je vsak strah med ljudmi, ki ne pripadajo omejenim skupinam, neumesten.

V prihodnjih letih pričakujemo spremembe v načinih širjenja boleznin. Zaradi boljše obveščeni prebivalstva in boljše zdravstvene organizacije ne bo več možnosti okužbe prek krvi s transfuzijo; uživalci mail bodo bolj pazili na higieno in zgleda, da jim bo javna uprava nudila brizgalke za stonj.

Velik problem pa predstavlja prenašanje prek spolnih odnosov; težko je verjeti, da bi se razvade na tem področju uredile, zato se bo najbrž bolezen v bodočih letih širila predvsem po tej poti. Tu se odpirajo velika vprašanja preventivnega značaja: kako opozoriti na nevarnost mladino, kako postaviti pod kontrolo ves ambient prostitucije ipd. Na tem področju imajo veliko besedo tudi razne moralistične težnje; večkrat slišimo tudi, da gre za božjo kazen.

Po Kat. glasu z dne 19. feb. 1987. List namerava objaviti vrsto praktičnih informacij, ki jih bomo posredovali našim bralcem. Op. ur. AD)

DNIJ pri Sv. Vidu vabi na zajtrk

CLEVELAND, O. - Kakor vsako leto, tako tudi letos prireja Društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu zajtrk z ometami in klobasicami. Letos bo zajtrk v nedeljo, 8. marca, v svetovidskem avditoriju. Serviranje bo od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Prispevek za odrasle je samo \$3.50, za otroke do 12. leta pa le \$1.50. Ves čisti dobiček je namenjen, kot vedno, cerkvi sv. Vida.

Še posebej vabljeni so vsi farani, nekdanji farani, nekdanji člani DNIJ in jih družine in prijatelji.

Upamo, ne, srčno želimo, da se boste odzvali našemu povabilu!

Dan Postotnik
za Odbor DNIJ

Priporočila in predlogi demokratičnim Slovencem

Preketo soboto popoldne je v Baragovem domu v Clevelandu na politično-informativnem sestanku govoril goriški rojak Vinko Levstik. O tem sestanku, na katerem je sodeloval tudi dr. Peter Urbanc iz Toronto, Kanada, bomo po možnosti objavili v prihodnjih številkah A.D. podrobnejša poročila, danes pa želimo bralcem posredovati tekst g. Levstikovega govora, ki ga je podal tudi na sestankih z rojaki v Torontu (27. feb.) in Washingtonu, D.C. (1. marec).

Dragi rojaki!

Najprej vam prinašam pri srčne pozdrave s slovenske Primorske, iz Gorice, ki je bila nekdanj pomembno slovensko kulturno središče in kjer je še danes slovenska navzočnost zelo močna.

Samo kilometer od mojega hotela, kjer tudi stanujem, je italijansko-jugoslovanska meja in tako lahko spremljam ljubljanski radijski in televizijski program ter redno dobivam slovenske dnevnik in tednike, ki izhajajo v Jugoslaviji.

Z ozirom na to okoliščino, bi rad posebej podčrtal, da se po Titovi smrti v jugoslovanski Sloveniji marsikaj bistveno spreminja. Uradna komunistična oblast postaja vse bolj odprta; to si upam z vso odgovornostjo izjaviti. Ta oblast tudi čedalje bolj dopušča vsaj nekaj idejnega pluralizma. Žal to za zdaj velja zlasti in skoraj v celoti samo za republiko Slovenijo, v drugih delih Jugoslavije so titoistične metode vladanja še zelo močne.

Sklicujoč se na vse to, bi vam danes rad podal nekaj misli o tem, kakšne naj bodo akcije in kaj so danes naloge in obveze demokratičnih Slovencev v svetu, kakor so opažene iz neposredne bližine in, upam si reči, zaradi tega tudi dokaj realne.

Ne bi želel koga prizadeti, če misli drugače kot mislim sam; iz lastnih izkušenj pa vem, da oddaljenost od kraja dogodkov zamegljuje realno poznavanje stanja.

S svojega zornega kota naj torej orišem razvoj v jugoslovanski Sloveniji, za katerega je značilen zlasti način, kako poteka.

Poskusi liberaliziranja vladavine so bili v Sloveniji že za časa vlade Staneta Kavčiča. Prav tako je znano oporečniško študentsko leto 1968. Sploh so bili študentje s svojim univerzitetnim glasilom Tribuna, že vseskozi dokaj kritični in celo cinični do režima. Kmalu po letu 1980 se je povsem spremenila politika mladinskega glasila Mladina, ki je pričelo objavljati kritične družbene in politične članke.

Plaz novega razvoja, o katerem sem govoril, pa se je, poleg kritičnih nastopov Bojana Štiha, Igorja Torkarja in še nekaterih kulturnikov-partizanov, sprožil z akcijo Spomenke Hribar, ki je prva v Sloveniji

javno spregovorila o pomoru domobrancev v Kočevskem Rogu.

Hribarjeva je bila tudi avtorica prispevka Krivda in greh, ki naj bi izšel v Zborniku o Kočbeku. Zaradi tega njenega prispevka je bilo pred leti prepovedano tiskanje omenjenega zbornika. Spomenka Hribar si je s tem svojim pogumnim dejanjem pridobila velike simpatije slovenske javnosti, zlasti mladine in izobraženstva, pri oblasteh pa je padla v nemilost; izključili so jo iz partije in tako je postala popularna slovenska osebnost v Jugoslaviji, saj se je v zvezi z njo razvnela na široko razpredena politika, ki so jo vodili mladina in izobraženstvo na eni in dogmatični komunisti-stalinsti na drugi strani.

Spomenke Hribarjeve Krivdo in greh je v letošnjem študijskem letu v treh dolgih nadaljevanjih objavil mariborski študentski list Katedra, o čemer pa so bili odgovorni rojaki v svetu že obveščeni in tudi seznanjeni z vsebino prispevka.

Že prej sem omenil mladinski tednik Mladino, ki ga formalno izdaja tako imenovana Zveza socialistične mladine Slovenije in ki je trenutno zanesljivo najbolj bran slovenski tednik. Mladina sploh ne objavlja samo člankov za mladino, marveč se loteva zelo perečih razčiščevanj kalnih razmerij jugoslovanske in še zlasti slovenske resničnosti.

Mnogim od vas je znana afera v zvezi s Tomažem Mastnakom, o kateri je Mladina objavila vrsto prispevkov in primer njegovega sojenja osvetlila z vseh zornih kotov. Zanimiv je bil v Mladini intervju s polkovnikom Hočevarjem, ki je vodil razgovore z zasedbenimi britanskimi silami na Koroškem; Mladina pa se je z njim pogovarjala o izročitvi domobrancev ali Slovenske narodne vojske v roke slovenskih partizanov. Pa intervju z majorjem OZNE Zdenkom Zavadlavom, ki je organiziral in spremljal transporte domobrancev v Slovenijo. Da ne bi niti omenjal polemičnega pisanja tednika Mladine o nesprejemljivosti organiziranja Titove šafete v sedanjih časih in praznovanja tako imenovane Dneva mladosti, pa o osvetljevanju pobud slovenske mladine za civilno služenje vojaškega roka zaradi ugovora vesti. In tako naprej.

Zelo tehtne in kritične zapise ter razmišljanja je najti tudi v reviji Teleks, ki je ilustrirani tednik časopisne hiše Delo iz

Ljubljane. Iz Teleksa bi omenil predvsem članke o dachauskih procesih in mučenju jetnikov na Golem otoku.

Najgloblje razprave in zapise pa je mogoče brati v Novi reviji. Prav te dni je izšla njena 57. številka, ki bo najbrž postala zgodovinska, saj so v njej prispevki o slovenskem nacionalnem programu, ki jih je predsednik Socialistične zveze v Sloveniji, Jože Smole, zelo grobo napadel na za to priložnost posebej sklicani tiskovni konferenci.

Kakšen bo epilog dogodkov okoli 57. številke Nove revije, v tem trenutku še ni znano. Njena urednika Niko Grafenauer in Dimitrij Rupel pa zaslužita spoštljivo priznanje tudi Slovencev v svetu, ker sta v svojem časniku objavljala tudi odprta pisma disidentov iz drugih jugoslovanskih republik, ker jim jih v njihovih okoljih nihče ni hotel ali si jih ni upal objaviti.

Zanimiv je bil lansko leto v Novi reviji intervju Spomenke Hribar s Petrom Kovačičem-Peršinom, urednikom revije 2000, ki je sin domobranca, vrnjenega iz Vetrinja, ki je končal v Kočevskem Rogu. Čeprav je Peter Kovačič le sin domobranca, ga je oblast v jugoslovanski Sloveniji vsepovsod diskriminirala in še njegovi otroci občutijo v šoli vojaško in politično pripadnost svojega deda.

Nadalje je bila v Novi reviji zanimiva polemika med polkovnikom OZNE Milanom Apihom in majorjem UDBE Zdenkom Zavadlavom, ki sta v treh številkah prala svoje umazano perilo pred slovensko javnostjo.

Rad bi posebej pohvalil politično in narodnostno pokončnost urednika Dimitrija Rupla, ki je, čeprav se sliši neverjetno, povabil k sodelovanju v Novi reviji tudi dr. Ljuba Sirca.

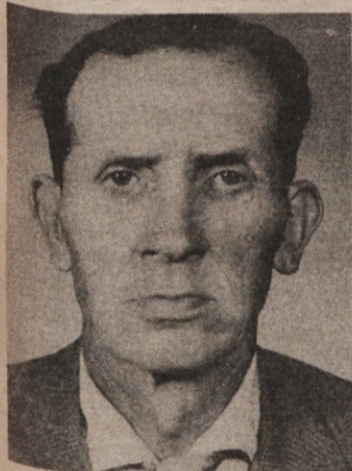
Tudi samo ljubljansko Delo je čedalje bolj naklonjeno političnemu pluralizmu.

Pomemben dejavnik političnega osveščanja v jugoslovanski Sloveniji predstavljajo pisatelji in pesniki, združeni v svoji stanovski organizaciji z brezkompromisnim predsednikom Tonetom Partljičem na čelu. Kolikšen odmev je samo imela tribuna v ljubljanskem Cankarjevem domu, ki so jo organizirali pisatelji z vsebinskim naslovom: Slovenski narod in slovenska kultura. Pa zavzemanje pisateljev za ohranitev slovenske razpoznavnosti, ki so se pokazala zlasti ob

(dalje na str. 4)

V BLAG SPOMIN

PET OBLETNICE, ODKAR NAS JE ZAPUSTIL MOJ MOŽ IN NAŠ OČE

ALOJS FILIPČIČ

Izdihnil je svojo plemenito dušo 5. marca 1982.

Pri Bogu srečo Ti prebivaš, po letih zemeljskega gorja; v raju večno srečo uživaš, naj bo lepo Ti vrh zvezda.

Žalujoči:

Francka — žena;
dva sinova, dva vnuka,
ena snaha
in ostalo sorodstvo.

Geneva, Ohio, 3. marca 1987.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Priporočila in predlogi demokratičnim Slovincem po svetu

(Nadaljevanje s str. 3)

volitvah jugoslovanskega predsednika pisateljske organizacije in ob poskusu, da uvede enotne programe za pouk književnosti, jezika in zgodovine na šolah po vsej Jugoslaviji. Pisateljska organizacija je storila tisto, kar bi pričakovali od politike, ki pa življenjskim problemom slovenskega naroda še ni dorasla.

Ciril Zlobec, pesnik in pisatelj ter podpredsednik Socialistične zveze Slovenije za kulturna vprašanja, je okoli božiča izdal knjigo Slovenska samobitnost in pisatelj. To je, dragi rojaki, knjiga poguma in upanja! Tako sem jo vsaj jaz poimenoval. Bila je najlepše božično darilo, ki nam ga je lahko dal. Nastop Cirila Zlobca v Kulturnem domu v Gorici, na predstavitvi omenjene knjige, je bil tudi za nas Slovence v Italiji prvovredni kulturni dogodek. Bilo je ravno na praznik Sv. Treh Kraljev, ki ga je komunist Zlobec tudi omenil. Potek razgovora z Zlobcem in njegove odgovore na vprašanja, ki sem mu jih tudi sam zastavljal, kakor tudi knjigo samo, mislim v bližnji prihodnosti opisati posebej.

Ob zadnjem božiču se je celo Socialistična zveza nekoliko zganila in njen predsednik Smole je po radiu in televiziji voščil božične praznike verujočim občanom. Nekoliko »zavito« sicer; kot praznik tradicije in družine, a vendarle. Prav tako se je prvič zgodilo, da je imel ljubljanski nadškof Šuštar možnost na sveti večer po vseslovenskem radiju prebrati božično voščilo vernikom in drugače mislečim v Sloveniji, pa tudi Slovincem po svetu. Nadškof je seveda, za razliko od Smoleta, voščil za božič, ki je samo verski pra-

znik, pa čeprav je res, da ima tradicijo, in se ga praznuje tudi v družinskem krogu.

Zavedam se, da s tem, ko o nekaterih visokih političnih osebnostih v jugoslovanski Sloveniji lepo govorim, tem osebnostim škodujem. Če bi jih pa napadel, bi se oddaljil od realnosti in dejstev. Komunistična oblast pa bi spet imela samo en adut več, da bi se sklicevala na staro geslo o tem, kako politični emigranti niso sposobni drugega kot napadati njihov socializem.

Član predsedstva centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije Franc Šetinc, je v intervjuju, ki ga je imel na ljubljanski televiziji lanskega decembra o varnostno politični situaciji v Jugoslaviji, govoril le o antikomunizmu doma in sploh ni več omenjal politične emigracije.

Vtis imam, da so posamezni oporečniki in druge mladinske ter intelektualne skupine prevzele iniciativo politične emigracije v svetu in da so celo bolj kritične do režima v Jugoslaviji, kot mi v tujini. Doma pač vidijo, da voz nezadržno drvi v propad. Od tod tudi Šetinceva zaskrbljenost o antikomunizmu v Jugoslaviji.

Slovenska televizija napadla politično emigracijo

O vodstvu slovenske Televizije pač ne morem reči kaj pohvalnega, ker ima od časa do časa še stare komunistične prijeme. Tako je 26. januarja ob deveti uri zvečer, slovenskemu avditoriju posredovala filmsko lepljenko z naslovom: Avstralija - pribežališče vojnih zločincev, teroristov in političnih emigrantov.

V sodelovanju z znanim

avstralskim časnikarjem in avstralsko televizijo so, s slovenskimi dodatki, pokazali dele filmov, posnetih med vojno. Prikazana je bila dejavnost hrvaške politične emigracije v Avstraliji, njihovi folklorni nastopi z zastavami NDH, intervju »ustaškega« voditelja itd.

Od slovenskih rojakov so se ponovno spravili na vsem nam znanega dr. Ljerkca Urbančiča. Opozoriti pa velja, da so televizijsko lepljenko v Avstraliji, pripravljali Židje, slovenska UDBA pa je hitro pristavila svoj lonček. In ni je bilo sram niti tega, da je bilo v naslovu filma govora o vojnih zločincih in teroristih... UDBA je dala organizatorjem na voljo članek iz Slovenskega doma, ki ga je napisal Ljerkca Urbančič in v katerem se je, razen ob komuniste, obregnil tudi ob Žide. Urbančiča so tudi intervjuvali, pa se je pri tem zelo »dobro držal«. Na provokativno vprašanje je odgovoril: »Ne iščite vojnih zločincev tukaj, marveč jih iščite v Jugoslaviji sami; prvi in največji zločinec za narode Jugoslavije je Tito sam.«

Poleg prizorov iz Avstralije je bilo prikazano tudi nekaj utrinkov iz življenja slovenskega domobranstva v Ljubljani. Pokazali so generala Rupnika, ki govori na Kongresnem trgu v Ljubljani množici ljudstva, obdan od deklet v narodnih nošah in domobrancev. Slovenija, tudi tisti del, ki sega v Italijo, je ponovno videla čete domobrancev, ki korakajo po Ljubljani; videla je, kako slovenska dekleta skačejo iz špalirja in poklanjajo slovenskim domobrancem šopke cvetja. Tudi ti so bili narod, le da jih danes ni več med živimi, temveč počivajo v jamah Kočevskega Roga in drugih znanih in nezanih grobovih širrom naše domovine.

Če sem prej rekel, da o slovenski televiziji ne morem reči česa pohvalnega, bi se ji vendarle zahvalil za to, da je Slovincem ponovno prikazala zmagoslavje naše vojske v Ljubljani.

Po omenjeni filmski lepljenki je bila »okrogla miza« o tem, kar je bilo v filmu prikazanega. V pogovoru so sodelovali: Rudi Čačinovič, nekdanji jugoslovanski veleposlanik, zgodovinar dr. Dušan Biber, neki Gruden je zastopal Sekretariat za notranje zadeve Slovenije ali, preprosteje povedano, UDBO. Potem Rado Genorio, neki Zavavlav in nekdanji predsednik Slovenske izseljenke matice Drago Jančar. Slednjega imajo koroški rojaki za stalinista.

Oko televizijske kamere je odkrilo tudi tisto, kar je bilo na »okrogli mizi«. Tam so ležali časniki: Slovenska država, Svobodna Slovenija, Tabor, Vestnik in še nekaj druge literature, ki ji ni bilo moč videti naslovov. Vsekakor so slovenskemu človeku pokazali, kaj izdaja ta »sovražna« politična emigracija.

Genorio se je v debati spotaknil ob članek Evolucija —

prazen up?, ki ga je v Svobodni Sloveniji napisal tajnik Slovenske demokratske stranke. Avtor ni bil na televiziji imenovan, vendar vsi vemo, da gre za dobro znanega in delavnega dr. Petra Urbanca. Gruden od UDBE pa se je »spotaknil« ob moje pismo Primorskemu dnevniku iz Trsta, ki pa ga ta časopis ni objavil, pač pa ga je objavil, 40 dni kasneje, goriški Katoliški glas. Gruden je dobesedno prebral nekaj vrstic iz tega članka, ne da bi omenil, kdo je njegov avtor.

Sklepna misel razprave se je zčila v oceno, da je slovenska politična emigracija še vedno dejavna in sovražno razpoložena proti narodu in domovini. Močno pa dvomim, da so razpravljalci dosegli pri gledalcih svoj namen in jih prepričali, kako politični begunci sovražno delujejo proti Sloveniji. O neuspehu omenjene »okrogle mize« me prepričujejo tudi pričevanja Slovencev iz Jugoslavije, s katerimi sem se imel priložnost pogovarjati v zadnjih dneh.

Kakšna naj bi bila stališča politične emigracije?

Ob vsem, kar sem doslej nainizal, bi lahko naredil sklep o tem, kakšno stališče bi naj, po mojem mnenju, zavzeli slovenski rojaki in njihovo politično vodstvo — SNO, Slovensko državno gibanje in borčevske organizacije — do novo nastalega položaja v jugoslovanski Sloveniji, zato, da bo naše delo v tujini čimbolj času primerno in da bi potekalo v sodelovanju z demokratičnimi silami v jugoslovanski Sloveniji.

1. — Slovenski narodni odbor se mora reorganizirati, pomladiti in okrepiti!

a.) Povabiti mora Slovensko državno gibanje pod okrilje Narodnega odbora, kjer naj bi sodelovalo z vso odgovornostjo. Če bo Slovensko državno gibanje tudi povabljenno odgovorno, se ne bo moglo odreči.

b.) Politične stranke se morajo reorganizirati in okrepiti tako, da bodo povabile k sodelovanju mladino. Konkretno je tak primer v Argentini. Tako okrepljene bodo lahko poslale odgovorne, delavne in nasploh sposobne ljudi v Narodni odbor. Poudariti želim, da osebno zelo zaupam predsedniku SNO, gospodu R. Smersuju, ki sicer ni več ravno v mladeniških letih, toda zelo mlad po duhu in svoji ustvarjalnosti. Vsi vemo, da ni do zdaj še noben predsednik SNO toliko naredil kot on, v tako kratkem času. Tudi SDG ima nekaj še zelo delavnih ljudi, ki bi lahko prispevali velik delež pri okrepitvi narodno političnega predstavništva, ki je porok resnične parlamentarne demokracije, ki je bila slovenskemu narodu ukradena s terorjem, in namesto nje vsiljen stalinizem.

2. — Dve borčevski organizaciji se morata čimprej združiti! Ena naj bo organizacija in eno glasilo naj ima!

Ustanovi naj se čimprej komisija, sestavljena iz dveh organizacij ali zvez s paritetno zastopanim številom članstva.

Ta komisija naj razišče, kaj obe borčevski organizaciji pravzaprav ločuje.

Ko bodo to ugotovili, bo moral samo vsak malo popustiti in že bo mogoče sprejeti skupni program za bodočnost.

Da pa bi to tega prišlo, je predvsem potrebna dobra volja, pa tudi duh prave demokratične in tudi, če hočete, krščanske strpnosti in ljubezni. Če se bo do tega slednjega dokopal vsak borec, je sprava in združitev dosežena.

3. — Nekje v Ameriki ali Kanadi naj se ustanovi informativni center, kamor bi se pošiljale vse informacije; časopisje, dokumenti in razni viri podatkov o razvoju v Sloveniji; tako tisti v Jugoslaviji, kakor tudi v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Ta informativni center bi informacije urejal in jih v obliki biltena posredoval tistim, ki jih potrebujejo za to, da bi bilo njihovo delo čimbolj uspešno in sodobno, ter na ta način pospeševalo razvoj v Sloveniji.

In nujno je treba, skupaj s sodelavci iz Slovenije, dokazati, da slovenska politična emigracija ni sovražno razpoložena do naroda, temveč ne odobrava in se ne strinja z diktaturo slovenskih komunistov; seveda, kolikor je to sploh treba dokazovati. Ljudje v jugoslovanski Sloveniji ne mislijo, da ima politična emigracija kaj proti njim.

Ko bodo komunisti v jugoslovanski Sloveniji dovolili, da se poleg njih tudi nekomunisti organizirajo v svoje stranke, z istimi pravicami kot komunistična stranka, in kakor je med spodobnimi ljudmi v navadi; tedaj bo tudi slovenska politična emigracija prešla iz protikomunizma v nekomunizem.

4. — Na koncu bi naslovil še poziv slovenskim gospodarstvenikom in podjetnikom v svetu, naj bi se še bolj zavedli, da bo politično vodstvo lahko uspešno in v obči blagor opravljal svoje odgovorno poslanstvo, če bo tudi gmotno in ne le moralno podprto.

Enako bo tudi kultura lahko uspešno delovala, če bo imela dovolj materialnih sredstev. Zato predlagam, da se v okviru SNO ustanovi denarni sklad v obliki prostovoljnih prispevkov, ali če hočete, prostovoljni narodni davek. Kdo in kako naj upravlja s tem skladom je samo stvar dogovora.

Končujem ta svoja poročila, priporočila in predloge z ugotovitvijo:

Naš čas prihaja, pripravimo se nanj z vso odgovornostjo!

Hvala lepa in pozdrav vsem vam!

Vinko Levstik

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Kanadska Domovina

Zahvalno pismo iz Evrope

TORONTO, Ont. - Nedavno sem iz Evrope dobil zahvalno pismo za poslani denar, ki ste ga vi dobrotniki naklonili za nagrobni spomenik 16 žrtvam komunističnega nasilja in ki sedaj počivajo na glinjskem pokopališču. Predno pa bom iz pisma povzel glavne misli, naj pridam še nekaj imen darovalcev, ki so mi poslali svoje darove zadnja dva tedna. Ti dobrotniki so:

Ivanka Stanovnik	U.S. \$20
Milka Jeran	U.S. \$20
N.N.	\$25
Gabriel Ažman	\$25
Janez Prosen	U.S. \$10
Hranilnica in Posojilnica Slovenija	\$100

Tudi ta denar sem že odposlal in se vsem za izkazano dobroto lepo zahvaljujem. Bog Vam povrni!

Gospod, ki je bil med pobudniki, da se je na masovnem grobu od komunistov pomor-

jenih slovenskih beguncev spomenik postavil, mi je takole pisal:

Spoštovani g. Mauser!

Potrjujem prejem Vašega cenjenega pisma z dne 27.1.1987 ter priloženih treh čekov v skupni vrednosti 1605 kan. dolarjev. Tudi Vaše pismo z dne 31.12.1986, v katerem sporočate o nabiralni akciji, sem prejel. Iskrena zahvala Vam in vsem rojakom, ki so akcijo za postavitev spomenika 16 žrtvam v Glinjah denarno podprli.

Akcija je torej lepo uspela. Treba je bilo hitro ukrepati. Ker so štiri osebe takoj prispevale po 1000.-DM (nemških mark), ni bilo nobenega pomsleka več, da takoj pričnemo z načrti in drugimi pripravami. Hvala Bogu, ni bilo nobenih težav. Domačini so postavitev spomenika vzeli dobrohotno na znanje. Nam pa bo služil kot »zid žalovanja«, kjer se

bomo srečavali in jokali nad veliko tragiko našega naroda; ob nedolžnih žrtvah pa tudi črpali upanje, da bo naš narod ponovno vstal v svobodi. Simbol na plošči naznanja, da se jutranja zarja prebuja.

Spomenik je plačan in nekaj denarja bo še ostalo za oskrbovanje groba. Vsako leto bo na njem venec 13. maja in 1. novembra. Tudi sveče bodo gorele na njem. Za to bo skrbel krajevni vrtnar.

Ker bo do vnovčenja vaših čekov nekaj časa trajalo (zakasnelih darov, ki sem jih naknadno poslal, gospod še ni prejel, ko je pismo pisal, op. O.M.), Vam bomo predložili celoten obračun dohodkov in izdatkov pozneje. Danes Vam lahko samo povem, da smo imeli do sedaj 7995,59 DM izdatkov.

K postavitvi spomenika so prispevali rojaki iz Evrope, Kanade, ZDA, Argentine in Avstralije. Nekateri verjetno ne bi želeli, da bi se njihova imena javno omenjala. Pri obračunu pa lahko povemo, koliko so darovale posamezne dežele.

*Lep pozdrav in Bog z Vami,
(l.r. podpis)*

Kako je lepo brati, da so na njihovo prošnjo za pomoč pri postavitvi nagrobnega spomenika na glinjskem pokopališču iz vseh koncev sveta prispevali svoje darove nekdanji begunci, ki so šli skozi taborišča na Koroškem in so tiste tragične dneve preživljali ob meji zasunjene domovine, kamor so Angleži s prevaro vrnili 12.000 v pokol.

Tistih 16 neznanih na Koroškem pomorjenih beguncev ima sedaj vsaj skupen in znan grob, kamor vsak od nas lahko poroma, tam položi šopek cvetja in prižiga sveče tudi na neznanih grobovih širom Slovenije, kjer počivajo ostanki med revolucijo pomorjenih in po vojni vrnjenih slovenskih protikomunističnih borcev. Še lepše pa bi se bralo, če bi sedanji režim dovolil postaviti spomenik v Rogu ali pa vsaj sprejel zamisel Spomenke Hribarjeve o obelisku sredi Ljubljane, posvečen vsem slovenskim žrtvam vojne in revolucije. Bo prišel čas, ko se bo tudi to zgodilo.

V pismu mi je gospod poslal tudi nekaj slik, ki so objavljene v današnji K.D. Kar je mene posebno ganilo pri tem je slika, kjer sta dva masovna grobova le nekaj korakov drug od drugega. V enem počiva 16 beguncev, ki so jih partizani pomorili, v drugem pa 14 partizanov, ki so padli v boju za Borovlje. Tako le nekaj korakov loči ene od drugih. V življenju se verjetno niso poznali; bili so različnega prepričanja. Smrt pa jih je izenačila in sedaj skupno čakajo zadnje sodbe, ki bo edino pravična.

ODMEVI S PRERIJE

LETHBRIDGE, Alta. - Banff je največji kanadski prirodni park. Leži v mali kotlini med Skalnati gorami (Rocky Mountains), nekako 120 km severno od Calgaryja. Malo mestece je pomembno turistično in smučarsko središče. Tam so se koncem januarja zbrali na INTERSKI 87 (smučarsko srečanje) najboljši smučarski učitelji oz. instruktorji sveta, 2500 iz 28-ih držav. Taka srečanja so vsako četrto leto pred zimskimi olimpijskimi igrami.

Namen srečanja je prikazati in razpravljati različne smučarske šole oz. tehnike in te bi radi razvili v enotno svetovno smučarsko šolo. Letos je bil posebej še poudarek s temo: varnost smučanja.

Smučarski šport je v zadnjem desetletju dosegel izreden porast v svetu, saj danes smučajo milijoni ljudi vseh spolov in starosti. Za vse te množice so seve potrebna nova smučišča, novo izsekane proge, nove žičnice, hoteli itd. Ko človeku leta in morda korajža ne dovolita več na divje strmine, mora zamenjati smuk smučiči za tekaške (cross country), in tudi za te so potrebne smučske steze.

Ker je smučski šport res zdravo telesno udejstvovanje, se iz leta v leto razvijajo nova središča, katera nudijo smučarjem vse potrebno in več, tako, da je danes smučanje eden od najbolj dragih športov. Vsako leto je dražja sicer izboljšana oprema, rastejo cene za uporabo žičnic, k draženju prispeva tudi to, da tudi v tej panogi komandira moda.

Tele vrste sem napisal z namenom, da pojasnim lep dogodek, ki ga je pripravilo to srečanje, na katero je moj dobri znanec, mednarodni športnik Dinko Bertoncelj pripeljal 16-člansko argentinsko smučarsko ekipo.

Skupno počivališče enih in drugih na glinjskem pokopališču bi moralo onim doma, ki še vedno ne dajo svojim mrtvim nasprotnikom posmrtno spoštovanje, biti v vzgled resničnega človečanstva, kajti vsi smo smrtniki in bomo končno le prah.

Otmar Mauser

(dalje na str. 6)

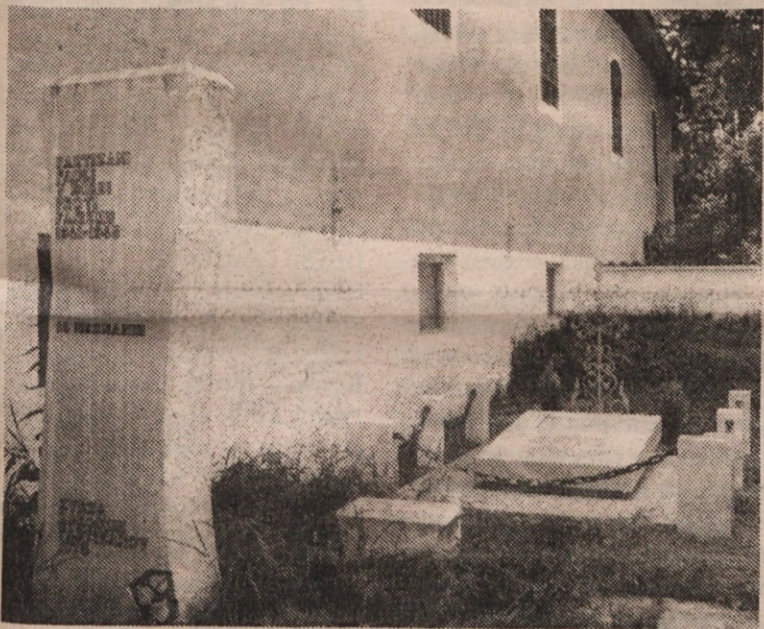
Ob prihodu v Calgary mi je takoj z letališča telefoniral in izročil pozdrave argentinskih znancev, smučarjev. Medtem ko se je njegovo moštvo dajalo z goro prtljage, sva midva prav raztreseno klepetala, saj je po 38 letih stavljenih mnogo vprašanj in nanje mnogo odgovorov.

Omenil mi je program in tudi, da bo njegovo argentinsko moštvo demonstriralo njihovo smučsko tehniko, kar se bo vršilo vsako dopoldne, popoldnevi pa bodo namenjeni teoriji in debatam. Seve bi se midva po tolikih letih rada srečala. Nisva vedela za potek programov in se domenila, če bo utegnil ujeti kako prosto uro, mi bo sporočil in bi se jaz zapeljal v Banff. Nič se mi ni več oglasil, kar pomeni, da so bili hudo zabit v resno delo. Uspelo pa mi je nekega večera ujeti na televiziji demonstriranje neke skupine, kateremu narodu je pripadala, pa niso omenjali...

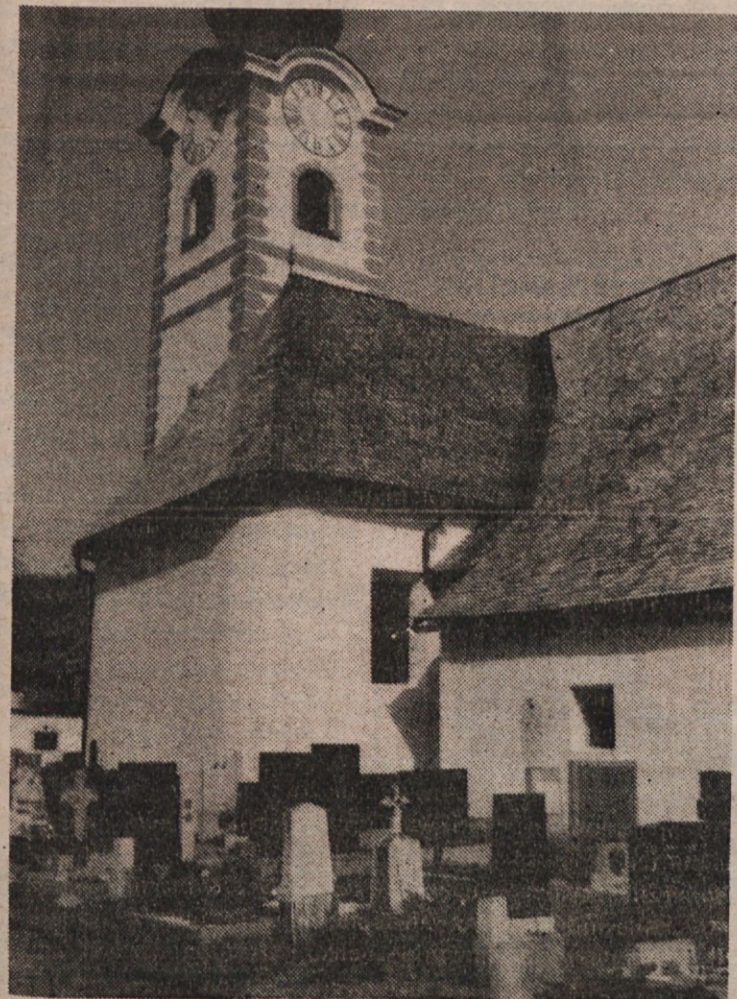
Naj ob tej priliki omenim, kako so se v Argentini športno uveljavili naši fantje. V begunskem taborišču v Spittalu na Koroškem smo imeli lepo razvite in organizirane telesnovzgojne panoge (plavanje, lahko atletiko, skavte, telovadbo, namizni tenis, nogomet, itd.). Imeli smo tudi majhno, pa hudo agilno smučarsko skupino, ki sem ji bil slučajno vodja jaz.

Razna športna udejstvovanja so vodili naši znani športni voditelji Ivo Kermavner, Ivan Boh, Slavko Zupan, Rajko Safošnik, Janez Varšek. Največ smo smučali skupaj: dr. Oskar Končan, odličen zdravnik-kirurg, Frenk Jerman, Dinko Bertoncelj, Blaž Razinger, jaz in še kakšna desetirica navdušencev za beli šport.

Ko smo se koncem 40-ih let pričeli begunci razseljevati, nas je res razneslo po svetu. Oskar Končan se je radi bolne žene in majhne hčerke vrnil domov, naju z ženo in svakom in svakinjo je sprejela Kanada, tisoče Slovencev pa je sprejela Argentina. In med temi so bili tudi tile naši Gorenjci: Blaž, Dinko, Frenk. Navdušene športnike planince je kmalu

V OSPREDJU SPOMENIK 14 padlim partizanom — padli so v boju za Borovlje. V ozadju grob 16 pomorjenih beguncev, ki so našli svoj konec že na osvobojenem koroškem ozemlju in sedaj skupno počivajo na glinjskem pokopališču.

GLINJE. Cerkev in pokopališče, kjer počiva 16 žrtev komunističnega nasilja.

VETRINJE. Kjer je pšenično polje in travnik, so stali domobranski šotori.

KOLEDAR PRIREDITEV

MAREC

8. — **DNIJ** pri Sv. Vidu priredi »pancake and sausage« zajtrk v avditoriju pri Sv. Vidu. Serviranje od 8. zj. do 1. pop.

21. — **Glasbena Matica** priredi spomladanski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave. Koktajli ob 5.30, večerja ob 6.30, za ples igra Jeff Pecon orkester.

22. — **Klub upokojencev** na Holmes Ave. priredi večerjo in ples v SD na Holmes Ave. ob klubovi 25-letnici. Serviranje od 3. do 6. zv.

28. — **Slovensko ameriški Primorski klub** priredi večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave. Igra Al Novak orkester.

29. — **Misijonska Znamkarska Akcija** priredi kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

29. — **Dramatsko Društvo Lili**ja priredi veseloigro »Ubogi Samci« v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3.30 pop.

APRIL

4. — **Pevski zbor Zarja** priredi pomladni koncert v SDD na Recher Ave.

12. — **Materinski klub** pri Sv. Vidu priredi kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

25. — **Tabor DSPB Cleveland** prireja svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

25. — **Fantje na vasi** in Alpski sekstet iz Clevelanda gostujejo na Slovenskim festivalom v New Yorku, ki ga prireja župnija sv. Cirila.

26. — **St. Clairski upokojenci** praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

26. — **Društvo Kraljica Miru** št. 24 ADZ praznuje 65-letnico s sv. mašo ob 11. v cerkvi sv. Lovrenca, nato bo v Slov. domu na E. 80 St. kosilo ob 1.30 pop., ob 3h pa ples.

MAJ

2. — **Pevsko društvo Planina** ima koncert v Slov. domu na Maple Hts. Pričetek ob 7. zv.

15. — **Letna seja Slovenskega** doma za ostarele. V SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 zv.

23. — **Pevski zbor Korotan** priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

24. — **Društvo S.P.B.** priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd.

17. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, priredi Materinski dan v Triglavskem parku.

25. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, poda Spominsko proslavo v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

31. — **Otvoritev Slovenske** pristave.

JUNIJ

20. in 21. — **Tabor DSPB Cleveland** poda spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave za vse slovenske domobrince in vse žrtve komunistične revolucije.

28. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, ima piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

JULIJ

4. in 5. — **Pristavski dan** na Slovenski pristavi.

12. — **Misijonski piknik** v Triglavskem parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

19. — **Misijonska Znamkarska Akcija** priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 12. uri sv. maša, nato prijetno popoldne.

26. — **Slov. šola pri Sv. Vidu** priredi piknik na Slov. pristavi.

AVGUST

9. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

30. — **Belokranjski klub** priredi piknik na Slov. pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, pop. ples, igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — **Fantje na vasi** priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clairju. Za ples igra Alpski sekstet.

20. — **Društvo S.P.B.** priredi romanje v Frank, Ohio.

20. — **Vinska trgatev** na Slovenski pristavi.

27. — **Oltarno društvo** pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — **Tabor DSPB Cleveland** prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

17. — **Glasbena Matica** priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — **Občni zbor Slovenske** pristave.

25. — **Slomškov krožek** priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

31. — **Slovenski dom** za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND

Kanadska Domovina

Proč s politiko — da ali ne?

TORONTO, Ont. - To vprašanje je nedavno zastavil Rudolf Smersu, predsednik SNO (Slovenskega narodnega odbora) v aktualnem članku, ki je bil objavljen v Svobodni Sloveniji (22. jan. 1987) in s tem obnovil vprašanje o pomenu in vlogi politične emigracije in njenih bistvenih nalog in ciljev.

Vse pogosteje se dogaja, da nekateri med nami načrtno in z določenimi cilji nasprotujejo vsakemu političnemu delovanju, zlasti delovanju SNO, in omalovažujejo pomen močnega političnega predstavništva, ki naj bi ga naša emigracija imela. Član sem SNO in pri najboljši volji ne morem doumeti in si razlagati tako negativno stališče.

Povojna emigracija je v prvi vrsti politična, ker je današnja sfera boja proti komunizmu predvsem političnega značaja. Gotovo smo tudi ideološko in dogmatično v nesoglasju s sedanjim režimom doma, vendar to ne bo rešilo naroda iz krempljev marksizma-leninizma. Vsi dobri sklepi in vsi dobri nameni ostanejo jalovi, če za njimi ne stoji tudi močno politično predstavništvo. In tako močno politično predstavništvo mi v emigraciji rabimo, če hočemo, da bomo uspešno predstavljali alternativo sedanji komunistični diktaturi, ki v matični domovini vlada že nad 40 let.

Morda je to moje pisanje zapravljanje besed, vendar upam, da je v zdovski Sloveniji še dovolj ljudi, ki znajo trezno presojsati in uvidevajo potrebo po enotnem nastopu v tem zgodovinskem obdobju v življenju našega naroda. Ne v smislu zmagoslavne pohoda Slovenske narodne vojske v Ljubljano, pač pa, da se da ljudstvu doma moralno in politično podporo v njihovem

boju za demokratiziranje in končno osvoboditev izpod rdečega jarma. V tem vidim prvenstveno nalogo naše politične emigracije. In prav politika je tisto orodje, ki to pomoč lahko nudi. Zakaj potem odpravljati politiko? Iz kakšnih namenov?

Ko sem v Ameriški Domovini od 6. jan. 1987 bral dopis pod naslovom »Nova zgodba v stari obleki«, sem bil presečen nad ozkosrčnostjo in monolitnostjo pisca, ki je svoj članek naperil predvsem proti SNO in njegovim članom (torej tudi proti meni, kot članu tega odbora) in to zaradi Tolstojevih knjige, ki je bila podarjena clevelandskemu županu. Bog se usmili! Z iskanjem dlake v jajcu samo izražamo našo nezrelost, kar se politike tiče, poleg tega pa zaviramo delo, ki bi moralo biti naše skupno.

Naravnost bedasto se mi zdi iskati interese ene ali druge politične struje, ko se v tem zgodovinskem trenutku gre za obstoj našega naroda, slovenske svobode in narodno-krščanskega preporeka našega ljudstva.

Dajte no, ljudje božji, resno dojemati potrebe, s katerimi se Slovenci doma, v zamejstvu in zdomstvu soočujemo. Potreba po močnem političnem predstavništvu v emigraciji je predpogoj, da bo emigracija ostala alternativa sedanjemu komunističnemu sistemu v domovini. To pa bomo lahko dosegli samo, če bomo nastopali kot en mož (kot nekdanji na bojnih poljanah), in današnjim komunističnim veljakom dokazali, da nas družijo enotna misel: Svoboda slovenskega naroda!

To, dragi prijatelji, mora biti naš skupen cilj. Za prekanje bo časa na pretek, ko bo domovina osvobodjena!

Otmar Mauser

Odmevi s prerije

(Nadaljevanje s str. 5)

zaneslo na jug Argentine, v majhno turistično naselje in smuško središče Bariloche. Tam so brž našli nove znance, dr. Vojkota Arko, Tončka Pangrca in druge, predvsem pa delo in goré.

Vse jim je bilo novo — kot vsem nam. Kraj, dežela, druž-

ba in okolje. Prosti čas so seve takoj posvetili goram, plezali in izplezali več novih smeri in jim nadedli slovenska imena. Kmalu so se vidno uveljavili med drugimi novonaseljenci in seve domačini. Žal je enega najbolj talentiranih plezalcev, Tončka Pangrca, ugrabila ledena stena, ki se je odkrnila od gore in njega s tovarišem Nemcem poveznila podse. Nikoli ju niso našli.

Na zimo so seveda vsi tudi ponovno zasmučali. Na prvih tekmah so tudi že dosegli prve zmage, domačini in tujci so jih kmalu spoznali. Tako je zmagoval, predvsem v smuku in slalomu, Dinko, v tekih pa Frenk Jerman, ki je bil več kot desetletje argentinski prvak v teku na smučeh.

Argentinski svet jih je spoznal in nagradil. Dinka so uvrstili v argentinsko himalajsko ekspedicijo, ki je nameravala kot prva osvojiti goro Dhaulagiri. Po velikanskih naporih so sicer dosegli nad 8000 m. višino, pa so se morali vrniti. Med silnimi napori je zbolel njihov vodja Francesco Ibanez in na gori umrl. Dinku so pomrznile noge, z nekajurnem drgnjenju so jih oživeli, ni pa mogel več fizično sodelovati. Prosil je člana odprave, ki je poskušala doseči vrh, da je vzel Dinkov križec in slovensko trobojnico. Ker so se morali tudi ti plezalci vrniti, ko so dosegli nad 8000 m višino, je naprošeni zasadil oboje v sneg. Nato so se vsi člani odprave vrnili.

Tako je bil Dinko prvi Slovenec, ki je zasajal cepin v himalajске strmine in prvi Slovenec, ki se je povzpел v Himalaji skoro 8000 m visoko. Prvi slovenske himalajске odprave so se doma začele šele l. 1960, štiri leta kasneje.

Dinko se je potem z argentinsko odpravo zadrževal skoro dve leti na južnem tečaju. Neugnana mladostna športna žilica pa ga je še vedno gnala v svet. Poučeval je smučanje v sev. Ameriki, kar sem zvedel iz dopisnice, ki jo je naslovil nama z ženo, nato učil tudi v Evropi in položil izpite za smučarskega učitelja v sev. Ameriki kot tudi v Evropi. Tako je med redkimi, ki imajo tri diplome s pravico poučevanja smučarskih veččin, verjetno pa tudi edini Slovenec.

Med vsemi temi športnimi dogajanjem je pa Dinko le našel (Dalje na str. 7)

Kanadski rojaki! Dopisujte v Ameriško Domovino!

na St. Clairju.

NOVEMBER

7. — **Štajerski klub** priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

14. — **Belokranjski klub** priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra orkester Tony Klepec.

DECEMBER

6. — **S.K.D. Triglav**, Milwaukee, priredi miklavževanje v dvorani Sv. Janeza Evangelista.

12. — **Društvo sv. Marije** Magdalene št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

GLINJE. Zadnje počivališče šestnajstih slovenskih beguncev.

ZORA PIŠCANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

XV.

Na Skalnici se zida

Ko so privozili v Solkan, je Jernej zapeljal na dvorišče za hišo gospoda vikarja. Tam je že stal drug voz z gosposko vprego. Potrkala sta in prišla jima je odpirat vikarjeva sestra. Razveselila se je mojstra Gregorja.

»Ravno prav ste prišli. Graščaki so tu in govorijo o zemljišču na Skalnici.«

Na vratih se je prikazal gospod Luka. »O, mojster Gregor, prihajate kot nalašč.«

»Grof Attems, predstavim vam mojstra Gregorja Pipana iz Ljubljane, ki je že izdelal načrt za Marijino cerkev na Skalnici in bo tudi vodil dela.«

Grofove oči so se z zanimanjem ustavile na mojstru. Segla sta si v roke. Nato je vikar predstavil še pl. Antona Papeža ter Primoža Krivca in Andreja Miheliča iz Solkana.

»Zbrali smo se, da določimo prostor za cerkev na Skalnici. Tako sem sklenil, da odstopim toliko svojega zemljišča, kolikor je potrebno za cerkev in prostor okrog nje, ki naj bo 32 metrov širok. Za začetek bo to zadostovalo, pozneje pa naj si romarji vzamejo kar cel vrh, nič ne bom nasprotoval, še vesel bom, če se bo božja pot tako razvila,« je dejal grof Hieronim Attems.

»Vi ste torej prepričani, gospod grof, da se je Mati božja na Skalnici res prikazala?«

»Odkar sem videl Urško Ferligojnico pred sodniki na

Odmevi s prerije

(Nadaljevanje s str. 6)

čas, da se je oženil s slovenskim dekletom iz Braziliije, kamor se je njena družina izselila iz Spittala. Tako sta si z ženko ustvarila dom, s prihranki in korajžjo zgradila majhen hotel in zibala dva sinova, ki sta sedaj tudi že pod vrhom. Omenil pa mi je, da se sedaj poklicno posveča samo smučanju. To je državno delo oz. služba.

Tako je Dinko Bertonec nasledil Frenka Jermana, ki je tekkel za Argentino 1960. leta na olimpijskih igrah v Squaw Valleyju, in več let tekmoval (kot kasneje tudi sinovje) doma in v Evropi. Vsakokrat se mi je oglasil s pozdravi, zadnjič po olimpijskih igrah v Innsbrucku s poti na Češko, kjer se je ustavil pri mojem bratu v Spittalu na Koroškem. Pisal mi je med drugim: »...upam, da se bom udeležil kot argentinski vodja olimpijskih iger v Sarajevu, v moji domovini«. Želja in sanje se mu niso uresničile, nekaj tednov pozneje je podlegel srčnemu napadu. Jaz pa ga še vedno vidim nasmejanega in šel trdnega kot dren.

Pak.

goriškem gradu in slišal njeno izpoved, verujem.«

»To nam bo v veliko tolažbo. Z večjim pogumom bomo začeli z deli,« je rekel vikar in veselo dvignil kozarec.

»Na zdravje nas vseh, da bi srečno dokončali dela,« je trčil pl. Anton Papež, ki je grofa Attems pregovoril, da je daroval del zemljišča na Skalnici za Marijino cerkev.

Zunaj je bila že noč, ko so se poslovili in razšli.

»Prišel bom osebno na Skalnico, da se prepričam, kako gospodarite na moji nekdanji lastnini,« je pozdravil grof Attems. Že dolgo ni bil tako vesel kot ta večer.

Tudi Gregor, Jernej in Jan so veseli prispeli v Grgar.

»Dobro znamenje je, da smo naleteli prav na lastnika zemljišča na Skalnici,« je modroval mojster Gregor. »To je Marijino delo. Kako bi začeli z zidavo, če bi bil vrh gore last kakega nasprotnika, morda luterana, ki Marije ne mara. Marija si je sama izravnala pot do svetišča.«

Jera je bila tisti večer še pri delu. Urška in njena mati sta ji delali družbo. Urška je od časa do časa vstala in utrnila goreče trske, da je plamen živo osvetlil vse kote. Vse tri so nestrpnost čakale, da se bosta vrnila Jernej in Jan z mojstrom Gregorjem.

Urška je pripovedovala, kako je bila na banjski planoti pri bolni Ani v hišici ob gozdu. Tudi pri drugih bolnikih se je pomudila. Bilo jih je kar precej in vsem je ponesla tolažilno Marijino sporočilo in naročilo. Nihče ni tako vneto poslušal kot ti bolniki, ki so bili pomoči najbolj potrebni.

Urška je umolknila, ko se je zaslišalo konjsko peketanje. »Vračajo se!« je radostno vzkliknila Urška in pohitela na dvorišče. Ni se motila. Jan je prvi skočil z voza.

»Pozdravljeni Grgarci, pozdravljena Skalnica in katedrala, ki bo na njej zrastle!« je v zanosu pozdravil mojster Gregor, ki se je tudi skobacal z voza.

»Mojster Gregor!« se ga je na moč razveselila Urška.

»Pozdravljena, srečna videnka nebeške Gospe. Jutri bomo začeli z deli. Prihodnji mesec bomo morda že blagoslovili temeljni kamen. S solkanskim gospodom smo se zmenili.«

Urškina sreča se je dotikala nebes. Mati božja bo imela na Skalnici svojo hišo! Vstopili so. Mojster Gregor je dvignil Urškin obraz in ji pogledal v oči.

»Ej, deklič moj, preveč si se gnala, tvoje lice je blede in shušano. Tako ne bo šlo, ne, tako ne bo šlo,« je ponavljal. »Odpočiti se moraš, kaj bo bazilika na gori brez tebe?«

Jan je dolgo v noč pripovedoval, kako je bilo v Ljubljani in zlasti o srečanju s Trubarjem. Mati Jera se je oddahnila. Z gotovostjo je začutila, da njen sin nikdar ne bo odpadel od prave vere.

»Pozno je že. Jutri bo treba resno poprijeti za delo in vsi smo potrebni počitka,« je dejal Jernej in vstal.

Urška dolgo ni mogla zaspiti. Pogovarjala se je z nebeško Gospo in se ji zahvaljevala za mojstra Gregorja, za Jana, ki je Trubarju pravilno odgovoril, za mater Terezo, ki jo razume in ljubi, za vse ljudi... Tudi za Trubarja, da bi se ne pogubil, je še molila, ko ji je sen že zapiral oči.

Skalnica je zaživela. Skozi vse vasi je šel glas: na Skalnici zidajo! Vsi bomo pomagali! Na božjo tlako pojdemo! Okoli hriba so speljali pot in težko natovorjeni vozovi so dovažali potrebno. Mojster Gregor je začrtal prostor. Glavni oltar bo tam, kjer je na zemljo stopila Marijina noga. Mojster je pogledal vrsto mož in fantov, pa tudi žena in deklet s krampi in lopatami v rokah, ki so čakali na njegov ukaz.

»Pozdravljeni, Marijini delavci!« je zaklical. »Na božjo tlako ste prišli. Bič vam po ple-

čih ne bo udarjal, le Marijin pogled vas bo božal in vam potne snage spreminjal v zlate bisere na nebesa. Ne pozabite, da je Mati božja govorila z Urško v našem jeziku in da hoče ostati med nami, dokler bo na teh tleh prebival slovenski rod. Upam, da se bomo dobro razumeli. Le tako bo delo dobro napredovalo. Vsi za enega, eden za vse. Bog naj nas blagoslovi!« je mojster Gregor razširil roke in naredil čez vse velik križ.

In zapelo je orodje, pridne roke slovenskih ljudi so kopale temelje za Marijino hišo.

V jasnih dneh je opazoval vrvenje na Skalnici goriški glavar Gabrijel Salamanca, grof Ortenburški. »Zmagali si, zvitata podlasica,« je grbančil čelo ob misli na pastirico Urško, ki je brez hrupa dvignila na delo vso pokrajino.

»Si videl, grof Hieronim, kako znajo biti pridni naši tlačani, če hočejo?« Nihče jih ne sili na delo, nihče jih ne plača, pa vseeno vsi hiti na goro. Skalnica je postala kot mravljišče.«

Grof Hieronim Attems se je zadovoljno nasmehnil.

»Nikdar mi še na misel ni prišlo, da bodo na mojem zemljišču zidali Marijino cerkev.«

»Saj res, zemljišče na Skalnici je tvoja last; kako da si kaj takega dovolil? Vrh gore je tudi važna vojaška postojanka.«

»Morda je nekoč res bila, a danes ne več. Nebeški Materi zaupam, da bo varovala ljudstvo ob Soči. Zemljišče sem njej daroval. Zemljišče in Skalnica sta sedaj last solkanske cerkve in fare.«

»Od vraga ste, Hieronim!«

»Nič takega! Svojih dejanj se navadno ne kesam, še najmanj pa za to moje zadnje. Ko je Urška stala pred vami tu na goriškem gradu in ste jo nedolžno vrgli v ječo, me je grizla vest, da nisem odločneje postopal in jo morda rešil. Sedaj sem miren. Resnična pobožnost ni še nikomur škodila. Tisti ljudje, ki na Skalnici zidajo svetišče, bodo tudi najboljši delavci na naših njivah. Kar pustite jih.«

»Čas bo pokazal, če so te besede resnične,« je dejal Ortenburški in odšel.

Tedaj se je grofu Attems približal sin Jakob Adam. Ni imel še šestnajst let.

»Adam, veš na koga sem se spomnil, ko sem te sedaj zagledal? Na Jana, kateremu je Mati božja vrnila vid. Tvojih let je, spoznal sem ga v Solkanu pred časom. Bister fant je in škoda zanj, da bo moral ostati v zakotnem Grgarju. Moral bi v šole.«

»Imaš toliko vplivnih oseb v Čedadu in Vidmu. Mene si poslal v Benetke, morda bi se tudi zanj našlo mesto tam.«

»Na akademiji misliš? Moral bi že nekaj znati, a je bil do lanskega leta slep. Res se je naučil brati in pisati, a njegova izobrazba je še zelo začetni-

ška. Poskusil bom. Želel bi, da tudi ti spoznaš tega mladenciča.«

»Prav rad, oče, zanima me.«

»V kratkem bodo na Skalnici blagoslovili temeljni kamen. Imela bova priložnost, da si ogledava stavbišče in spoznava Urško in Jana.«

»Tako bom pobliže spoznal tudi slovensko ljudstvo. Všeč so mi ti preprosti ljudje. Veliko modrosti je v njih.«

Junij je bil lep in sončen. Vročina še ni pritisnila in na Skalnici so delali z veliko vne-mo. Mojster Gregor je pozvonil k opoldanskemu odmoru. Vsi so posedli, nekateri kar v travo na koncu gradbišča in čakali na otroke, da jim iz Grgarja prinesejo kosilo. Najhitrejši so bili že tu. Oddali so svoje vrčke, v katerih je bil največkrat le koruzni močnik z mlekom ali pa fižol ter kos kruha in odhiteli k mali kapelici sredi gradbišča. Tam bo oltar, prav na mestu, kjer se je Urški prikazala Mati božja.

Medtem si je Urška ogledovala stavbišče. Mojster jo je spremljal. Tudi Jan se jima je pridružil.

»Bo pa res velika naša cerkev. Mislim, da bo za štiri solkanske.«

»In najmanj za dvajset vaših kapelic pri Sv. Martinu,« je veselo dodal mojster. »Za vso deželo mora biti dovolj prostora, za preproste in pleminitaše od blizu in daleč.«

»Kaj pa sredstva? Jih bo dovolj?«

»Nimamo jih dovolj! A prišla bodo, prepričan sem.«

(Dalje prihodnji terek)

MALI OGLASI

HOUSE FOR SALE

EUCLID, 3 bdrm., alum. sided bungalow, cen. air, rec. rm. & upstairs fin. in knotty pine. Asking \$60,000 383-8554 (17-20)

NAPRODAJ ALI V NAJEM

6-sobna hiša blizu cerkve Marije Vnebovzete, nedavno obnovljena, lep vrt, z ograjo. Kličite 851-4901. (16-17)

FOR SALE

Euclid, Tracy Ave. Brick colonial, 1 1/2 garage, 3 bdrms., dining room, all hardwood floors, carpeted, full basement, central air, new aluminum storms. Recently replaced: furnace, roof, gutters & driveway. Well-kept yard. Schools & churches nearby. 531-1179 or 442-4243. (17-20)

For Sale

12-year old Euclid colonial. 3 bdrms. 1 1/2 baths. Liv. & Din. Rm. Finished Rec Rm. 2 1/2 car garage. St. William Parish. 60's. Call 289-8965 or 481-3308. (15-18)

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Letošnja potovanja Janeza Pavla II.

Papež Janez Pavel II. je do slej že 32-krat potoval v tujino in obiskal katoličane pa tudi druge ljudi dobre volje na vseh petih celinah. V kilometrih pomeni to neprekosljivo številko 500.000. Nova povabila prihajajo neprestano in sv. oče jim je pripravljen čimbolj ustreči.

Za leto 1987 je program potovanj določen. Gre za šest držav na treh celinah, v srcu sv. očeta pa ostaja tiha želja, da bi se letos srečal tudi z litvanskimi katoličani, saj Litva praznuje 600-letnico svojega pokristjanjenja. Vendar je zaenkrat le malo možnosti za tak obisk.

Prvo letošnje potovanje izven Italije bo papež opravil konec marca in v začetku aprila v treh državah Južne Amerike: Urugvaj, Čile in Argentina. V Čilu bo poleg prestolnice Santiaga obiskal še 7 mest. Tamkajšnji škofje si prizadevajo dati temu obisku predvsem pastoralni značaj, da ne bi izzvenel v podporo sedanjemu vojaškemu režimu.

Dne 6. aprila bo sv. oče iz Čila pripotoval v sosednjo Argentino. V tej državi so odnosi med Cerkvijo in državo zaradi načrtovane zakonitve zakonske razveze precej napeiti. Na cvetno nedeljo bo v Buenos Airesu svetovno srečanje mladine, ki mu bo prisostvoval sam sv. oče.

Od 1. do 4. maja bo Janez Pavel II. drugič obiskal ZR Nemčijo. Ob tej priložnosti bo razglasil za blažena karmeličansko redovnico judovskega porekla Edith Stein, ki je bila umorjena v koncentracijskem taborišču v Auschwitzu (slovesnost bo v kölnski katedrali) in jezuitskega patra Ruperta Mayerja, ki je bil odločen nasprotnik nacistične ideologije.

»Borba« vprašuje nadškofa dr. A. Šuštarja

(Iz Kat. glasa, 12.2.1987)
-Beograjski dnevnik »Borba« je 12. januarja objavil razgovor z ljubljanskim nadškofom Šuštarjem. Seveda se zanima za njegovo božično voščilo po državnem radiu in na reakcije. Časnikar vprašuje, kaj misli o sodbah, da katoličani niso ravnopravni z drugimi državljani ali da so državljani drugega razreda.

Nadškof je odgovarjal, da načelno ne bi smelo biti nobene drugorazrednosti. Stvarno stanje pa je drugačno. Sam ima veliko informacij, da na nekaterih področjih verni ljudje niso enakopravni z drugimi. Njihova vernost je ovira za razne službe ali za napredovanje v službi. Te stvari so splošno znane in nima pomena, da jih tajimo ali jih skušamo prikrihati.

Naslednje vprašanje je bilo, kako ocenjuje razvoj odnosov med verskimi skupnostmi in samoupravno socialistično družbo, zlasti v Sloveniji.

Nadškof odgovarja: Kakor je bilo že večkrat rečeno, kar velja zlasti za Slovenijo, se odnosi med verskimi skupnostmi in socialistično družbo zboljš-

Njegova razglasitev bo potekala na olimpijskem stadionu v Münchnu.

Papež bo obiskal tudi znano Marijino svetišče ob nizozemski meji Kevelaer in grob pogumnega kardinala Augusta von Gallena. Ustavil se bo še v Essenu, središču jeklarske industrije v Porurju in v Augsburgu, nazadnje pa v Speyerju, kjer je bila leta 1922 birmanska Edith Stein.

Poljsko bo papež še tretjič obiskal od 6. do 16. junija. Tam še vedno burijo duhove med Cerkvijo in državo umor priljubljenega duhovnika Jerzyja Popieluszka, cenzura katoliškega tiska, odstranitev križev v južnopolskih šolah, ateizacijski načrti oblasti. Razblinila so se tudi upanja poljskih škofov v ustanovitev sklada za razvoj poljskega zasebnega kmetijstva. Papež bo rojake obiskal ob njihovem narodnem evharističnem kongresu, obiskal pa bo tudi Varšavo, Krakov, Čenstohovo, Lodz, Lublin in Gdansk.

Od 10. do 18. septembra bo na vrsti še zadnji apostolski obisk v letu 1987, in to v ZDA. To bo njegov drugi obisk v tem delu sveta. Prišel naj bi se v mestu Miami, Florida, kjer bodo odprli razstavo judovske umetnosti in kulture, eksponate pa bo prispeval vatikanski muzej. Naslednje postaje bodo predvidoma mesta Columbia, New Orleans, San Antonio, Los Angeles in San Francisco. Ob vrnitvi v Rim načrtujejo kratek postanek na Aljaski.

(K. glas, 12.2.1987)

ISKRICA

Nikar ne verjemite nikoli na prvi mah v nesrečo ljudi. Vprašajte jih samo, če lahko spijo. Če ja, je vse v redu. To zadošča.

Céline

šujejo. Vendar so še vedno odprta vprašanja, ki jih je treba reševati z neposrednim dogovarjanjem. Na primer. Glede Božiča mi še vedno vztrajamo, naj bo božič dela prost dan. Zahtevamo to, ne pa da bi moral biti Božič razglašen za državni praznik. Nadalje duhovna skrb za ljudi po domovih na ostarele ljudi, po bolnišnicah, po zaporih. V tem oziru se je po domovih in po bolnišnicah v Sloveniji stanje znatno zboljšalo, a vendar so po nekaterih krajih nerazumljiva nasprotovanja in ovire. Glede zaporov ni še nobenega napredka.

Eno najtežjih vprašanj pa je šola in vzgoja. Vera in Cerkev se pogosto enostransko prikazuje. Zato živijo otroci in mladi iz vernih družin pogosto v veliki notranji razcepljenosti. Znano mi je, da odgovorni v samoupravni in socialistični družbi poudarjajo, da šola ni protiversko usmerjena in da gre samo za posamezne primere. Medtem pa je še vedno velika razlika med teorijo in prakso.

(K.G. je poročilo povzelo po Glasu koncila, št. 4.)

ANNUAL STATEMENT — 1986

of the Holy Family Society - U.S.A.
Joliet, Illinois

ASSETS

1. BONDS.....	4,966,229.
2. STOCKS.....	1,371,930.
3. REAL ESTATE.....	956,907.
4. CERTIFICATE LOANS AND LIENS.....	205,207.
5. CASH AND BANK DEPOSITS.....	179,423.
6. OTHER INVESTED ASSETS.....	1,817,692.
7. LIFE INSURANCE PREMIUMS AND ANNUITY CONSIDERATIONS DEFERRED AND UNCOLLECTED.....	262,039.
8. INVESTMENT INCOME DUE AND ACCRUED.....	215,729.
TOTAL.....	9,975,159.

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

1. Aggregate reserve for life certificates and contracts.....	4,065,999.
2. Aggregate reserve for accident & health certificates.....	507,589.
3. Certificate and contract claims: 3.1 Life.....	80,000.
3.2 Accident & Health.....	425,000.
4. Premiums & annuity considerations received in advance including accident & health premiums.....	138,380.
5. Commissions to fieldworkers due or accrued: Life and annuity.....	6,390.
Accident & Health.....	47,555.
Total.....	53,946.
6. General expenses due or accrued.....	60,000.
7. Taxes, licenses & fees due or accrued.....	11,296.
8. Unearned investment income.....	5,130.
9. Mandatory securities valuation reserve.....	132,460.
TOTAL LIABILITIES.....	5,479,801.
10. Unassigned funds.....	4,495,358.
TOTAL.....	9,975,159.

SUMMARY OF OPERATIONS (ACCRUAL BASIS)

1. Premium and annuity considerations.....	3,870,128.
2. Net investment income.....	830,254.
TOTAL.....	4,700,382.
3. Death Benefits.....	396,516.
4. Matured endowments.....	7,000.
5. Disability, accident & health benefits.....	1,117,747.
6. Surrender benefits.....	99,563.
7. Increase in aggregate reserve for life & health certificates & contracts.....	424,376.
8. Commissions on premiums & annuity considerations.....	744,908.
9. General insurance expenses & fraternal payments.....	1,463,624.
10. Insurance taxes, licenses & fees.....	46,768.
11. Increase in loading on and cost of collection in excess of loading on deferred and uncollected premiums.....	29,685.
TOTAL.....	4,330,189.
12. Net gain from operations before refunds to members.....	370,192.
13. Net gain from operations after refunds to members.....	370,192.

UNASSIGNED FUNDS AND SPECIAL RESERVES ACCOUNT

1. Unassigned funds and special reserves December 31 previous year.....	4,022,660.
2. Net gain from operations.....	370,192.
3. Net capital gains.....	69,785.
4. Change in non-admitted and related items.....	486.
5. Change in mandatory securities valuation reserve.....	(32,233.)
6. Net change in unassigned funds and special reserve for the year.....	472,697.
7. Unassigned funds and special reserves December 31 current year.....	4,495,358.

FAILURE OF THE ITEMS TO ADD TO THE TOTALS SHOWN IS DUE TO THE DROPPING OF AMOUNTS LESS THAN ONE DOLLAR